



Maart 2019
nummer 104

Redactie:
Gerrit Prins,
Wim de Feijter en
Ruud Verhoef

Inhoud

Zaaien van	1
Onkruid	2
Paardenstaart	2
Goede buren slechte	
Buren	4
Lathyrus	4
Bijlage	

agenda:
21 maart ALV 20.00 uur

Bestuur 16 april

Bestuur 14 mei

Nieuws van LEVENSLUST

Smullen van radijsjes

Radijsjes kweken is een van de gemakkelijkste groenten voor de beginnende moestuinierder. De beste tijd om deze te zaaien is het vroege voorjaar en vroege najaar. In de zomer is het te warm en schieten ze makkelijk door. Dan heeft u meer loof dan radijs. Radijs houdt van koele grond. Er zijn leuke variaties in de handel/ De bekendste is de rode ronde (Scharlaken rode) maar probeert u ook eens de wat pittigere witte. Ook een zaadmengsel van diverse soorten geeft een leuke variatie in de oogst. Zelf heb ik (Ruud, red.) in oktober nog een zakje gezaaid in de platte bak en zie hier het resultaat, geoogst in januari.



Zaaien

Het zaaien is gemakkelijk. Selecteer een stukje grond en zaai ze wijd uit, niet te dik. Even lichtjes doorharken en klaar. De zaden hoeven maar net onder te liggen dus niet te diep. Als de grond droog is en er geen regen voorspeld wordt de grond wat vochtig houden totdat de zaden kiemen. Daarna stoppen met water geven zodat de wortels zelf op zoek kunnen naar vocht en u stevige plantjes krijgt.

Volkstuinvereniging "Levenslust", Vlissingestraat 27, 4371 RA Koudekerke
Mail: info@volkstuinlevenslust.nl Tel. tuinhuis 0118 57 81 33
Website: www.volkstuinlevenslust.nl
Bank: NL 18 INGB 0001775475

De oogst

Meestal worden radijsjes rauw gegeten. Ze zijn dan knapperig en pittig. Snij ze zo dun mogelijk lekker op een boterham in combinatie met kaas of vleeswaren. Maar probeert u ook eens wat anders als u een overvloed aan radijsjes heeft. Je kunt ze roosteren of wokken met knoflook, peper, zout en andere ingrediënten zoals bieslook en wat mosterd waarbij het gewassen loof ook mee in de pan kan. Het pittige van rauwe radijsen gaat er af, in de plaats daarvan worden ze wat zoetig. Scheutje witte wijn erbij en smullen maar!



Herderstasje

Onkruid

Onze lieve heer heeft geen onkruiden geschapen. Elke plant die wij zelf niet gezaaid of geplant hebben en die wij ongewenst vinden, noemen we onkruid. De één noemt elke buiten de gestelde grenzen tredende plant onkruid en zet de hak erin of de spuit erop. De ander vindt alles wat groeit en bloeit een wonder van de natuur dat mag blijven. Veel kruiden die het stempel "onkruid" hebben kunnen een nuttige rol spelen. Ze beschermen de grond tegen uitdroging en trekken nuttige insecten aan. Toch ontkomen we, op een moestuincomplex als de onze, niet aan bestrijding omdat bepaalde soorten zich explosief door pluisjes- of springzaad vermeerderen en u medetuinders tot last bent als u het zijn gang laat gaan. Berucht hierin zijn de paardenbloem, herderstasje en klein kruiskruid.



(klein)kruiskruid



paardenbloem

Zo bestrijdt u onkruid

Verwijder zo vroeg mogelijk hardnekkig wortelonkruid als haagwinde, zevenblad en kweekgras door dit stelselmatig af te knippen. Schoffelen heeft een averechtse werking omdat u dan de wortels juist vermeerdert. Elk stukje wat blijft zitten loopt opnieuw uit. Onkruiden als het kruiskruid, paardenbloem en herderstasje kunt u het beste regelmatig bij vochtige grond met wortel en al uit de grond wippen. Uiteraard vòòr dat deze in de bloei gaan! Voer onkruiden altijd af, weg van het complex en gooi het niet op de composthoop! In de tuinwinkel zijn ook verschillende biologische onkruid bestrijdingsmiddelen te koop.

Zaai -en stekgrond maken

Het is weer tijd om te zaaien en te stekken! De beste samenstelling hiervoor is twee delen potgrond, een deel rivierzand en een deel perlietkorrels. Dit zijn kleine vulkanische korreltjes die de grond goed luchtig maken en houvast geven aan de jonge wortels. Perliet is in de tuinwinkel verkrijgbaar en kost 3 euro per zak van 10 liter.

Vervolg op artikel in nieuwsbrief februari 2019



In de bodem hebben de paardenstaarten kruipende wortelstokken, waaruit de stengels loodrecht omhoog groeien. Op de wortelstok zitten knolvormige verdikkingen, die wanneer ze zich afscheiden weer nieuwe planten vormen. Ook tijdens vorstperiodes kan de plant zich door middel van deze knolletjes zeer gemakkelijk overwinteren.

Er zijn meer dan twintig soorten bekend waarvan de meeste graag op drassige bodem groeien. De plant is over de gehele wereld verspreid, met uitzondering van Australië en Nieuw-Zeeland. Enkele soorten zijn o.a.: schaafstro, de bospaardenstaart, de bonte paardenstaart, de ruwe paardenstaart en de reuzenpaardenstaart. Zeer algemeen in België en Nederland is *Equisétum arvense*, (Arvense van *arvum* = akker) akkerpest, heermoes of akkerpaardenstaart. Deze komt voor op vochtige akkers, langs wegen, spoorwegen, in bossen. Steeds meer komen we deze vervelende plant ook tegen in onze siertuin op verstoorde, vochtige, zure zandgrond.

Door zijn lange, diepe en snel woekerende wortelstok is het een zeer moeilijk te bestrijden onkruid. Als de plant niet snel wordt aangepakt,

wordt het een echte plaag. Vandaar ook de naam akkerpest. Bestrijden is zeer moeilijk door de grote hoeveelheden energievoorraad in de ondergrondse wortelstokken. Grote groepen kunt u zeker doen afnemen door ze systematisch uit te putten. Als ze bovengronds komen om nieuwe energie op te doen, moeten deze steeds weer worden dood gespoten of afgehakt. Zo kan de plant geen nieuwe ondergrondse voedselreserves in de wortelstok opslaan. Hierdoor zal de plant **na verloop van tijd** niet genoeg energie meer over hebben om nog nieuwe takken te kunnen vormen.

De bruine, fertiele takken met hun sporenkapsels zeker afhakken en verwijderen zodat de sporen zich zeker niet zouden uitzaaien in uw tuin.

Op plaatsen die nog niet te veel last hebben van paardenstaarten en tussen de sierbeplanting kan men een systemisch bestrijdingsmiddel gebruiken en dit brengt men dan ook nog het beste met een kwastje aan. Een systemisch product zal worden opgenomen in de sapstroom van de plant. Zo'n bestrijdingsmiddel zal de paardenstaarten dus ook ondergronds **deels** vernietigen, waardoor ze nog sneller uitgeput zullen zijn.

Paardenstaarten groeien graag op kalium- en fosforarme zandgrond.

Door het kalium- en fosforgehalte van de bodem voldoende op peil te houden wordt het woekeren tegengegaan. U kunt de heermoes verstikken door kalium en fosfor te geven en dan af te dekken met een dik zwart plastic.

De biologische tuinier kan de afgehakte paardenstaarten verder nog gebruiken en verwerken tot bestrijdingsmiddel tegen schimmels. Het is namelijk zo dat de plant zeer veel kiezel en pectinezuur bevat. Doordat ze zoveel kiezel bevatten werden de planten al sinds de Romeinen gebruikt om pannen mee uit te schuren. Kiezel zorgt bij planten voor een stevige celwand, waardoor schimmels de planten moeilijker zullen infecteren. Denk maar aan witziekte bij de bergamotplant (*Monarda*), longkruid (*Pulmonaria*),... 100 gram verse of 25 gram gedroogde paardenstaarten op een liter water

gedurende 24 uur laten trekken. Het sopje zeven en dan zonder aan te lengen sproeien of nevelen 's morgens bij droog weer. Paardenstaarten zijn giftig voor huisdieren, gedroogde stengels tussen hooi moet vermeden worden.

Goede buren, slechte buren

Planten kunnen elkaar beïnvloeden door geur, insecten of stoffen via de wortels.

Door geur die planten afgeven kunnen die elkaar versterken maar ook kan het een oorzaak zijn van het verzwakken van planten. Denk maar aan de afrikaantjes (*Tagetes patula*) die wortelaaltjes voor hun buren afstoten. Zo zie je maar, ook in de tuin heb je "goede en slechte buren".

Wat kan er wel en niet naast elkaar in de moestuin?

Als je verschillenden gewassen op een goede manier bij elkaar plant kunnen er sterkere gewassen groeien die elkaar beïnvloeden voor een goede oogst.

Op het aparte vel een voorbeeld van hoe iedere plant bij een andere past. Dit zou de oogst kunnen beïnvloeden en dan ook sterkere planten overhouden.

Zie bijlage bij deze nieuwsbrief

Lathyrus odoratus of reukerwten zaaien

Hoewel hij bekend staat als een typische plant voor een 'cottage tuin', is *Lathyrus odoratus* een onmisbare klimplant voor alle soorten tuinen. Zowel in de sier- als in de moestuin. Het zijn makkelijke planten om zelf te zaaien en met een beetje zorg belonen ze je met een heerlijke geur en mooi gekleurde bloemen die je in boeketten kan verwerken. Een ideaal werkje voor het komende weekend.

Zelf zaaien

Hoewel jonge plantjes in de loop van het jaar verkrijgbaar zijn in de tuincentra, is zelf zaaien zoveel leuker. Je kan dan ook speciale soorten zaaien (vooral voor wie op kleur tuiniert kan dit belangrijk zijn) en je hebt zoveel plantjes dat je er altijd iemand mee kan verrassen.

- voorzaaien in potjes kan vanaf half februari
- omdat *Lathyrus* graag diep wortelt kan je best vrij hoge zaaipotjes nemen. (wc-rolletjes zijn ook bruikbaar).
- de kieming van de harde zaden zal makkelijker verlopen als je de zaden laat weken of de zaden wat schuurt met schuurpapier.
- vul de potjes met zaaigrond en plant 3 zaden per potje.
- afdekken met een fijn laagje zand of perliet, en goed water geven. Zet de potten in een koude bak of koele plaats. Als ze teveel warmte krijgen zullen ze lang en sprietig en zwakke plantjes vormen. Dek de potten eventueel af met kippengaas
- als de jonge plantjes drie of vier paar bladeren hebben, nijp je de top eruit om de groei van zijscheuten te stimuleren.
- *Lathyrus* is winterhard maar toch moet je voorzichtig zijn met de jonge plantjes. Plant ze niet voor april in volle grond.
- voorzie steunmateriaal of laat ze langs een hekwerk groeien.
- rechtstreeks in volle grond zaaien kan van zodra de temperatuur 's nachts niet meer onder 5°C zakt.
OPGELET: als je direct buiten ter plaatse zaait moet je het zaaibed wat afdekken want vogels zijn dol op de zaden en de jonge plantjes!

